

Hier sta ik dan in mijn lege werkkamer in de vestingstad Maastricht. Met weemoed loop ik naar het grote raam dat uitkijkt over het Vrijthof. Hier was gisteren nog een mooie ceremonie ter afscheid van mij als Opperbevelhebber van de Troepen in Limburg. Maar vandaag komt er definitief een einde aan mijn militaire loopbaan. Na achtenvijftig jaar actieve dienst hang ik mijn zwaard nu definitief aan de wilgen. Wel met pijn in mijn hart. Niet dat het alleen maar een mooie tijd was. Helemaal niet, want in al die jaren heb ik heel veel ellende meegemaakt. Maar ook heel veel moois en vooral al die goede kameraden die ik heb leren kennen. Bijzonder is het wel dat mijn laatste functie in de stad was waar ik geboren ben. Zelfs het weer heeft er moeite mee, want er verschijnen regendruppels op het raam. Door het getik tegen het raam droom ik weg naar hoe het allemaal begonnen is.

Al vroeg was het duidelijk dat ik niet in de voetsporen van mijn vader als notaris zou treden. In tegenstelling tot mijn oudere broer Carel was ik niet al te rustig en leren ging maar met moeite. Niet omdat ik het niet kon, maar omdat ik het niet wilde. Ik zwierf veel liever door de stad op zoek naar kattenkwaad, tot grote ergernis van mijn ouders die tot de notabelen van Maastricht behoorden. Maar wat was er mooier dan in de Maas te zwemmen, paardrijden door de velden, lekker rondzwerven door de straten, langs de stadsmuren en in de omgeving van Maastricht. Met een katapult op vogels en katten schieten. Ik moest mijn toekomst ergens anders zoeken. Tijdens een gesprek met mijn vader vroeg hij of het niets voor mij was om priester te worden. Hij had wel connecties zodat ik toegelaten kon worden op de priesteropleiding bij het Grootseminarie Rolduc in Kerkrade. Maar dat zag ik helemaal niet zitten, die belhamel die ik was verder door het leven als priester. Mijn moeder stelde toen voor of militair iets voor mij was. Aan haar kant van de familie waren verschillende ooms en neven als officier actief in het leger van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Daar had ik wel oor naar, een actief en uitdagend bestaan als militair. Wat wist ik toen als een elfjarige jongen. Mijn vader vond dit eigenlijk helemaal geen goed idee dat ik een leven zou gaan leiden als militair, in zijn ogen een goddeloos leven. Maar nadat mijn moeder hem vertelde dat ik dan officier zou worden, had hij er iets minder moeite mee en stemde schoorvoetend in. Mijn moeder schreef een aantal brieven naar haar ooms en neven om te vragen of zij mij wilden opnemen in hun eenheid. Na een aantal maanden ontving zij een positief antwoord. Haar oom Joan de Schepper was commandant van een infanterieregiment en had wel plaats voor een vaandrig. Mijn moeder schreef een nieuwe brief naar haar oom Joan de Schepper om hem op de hoogte te stellen dat ik het aanbod om vaandrig te worden in zijn regi-

Oorlog

Tijdens de bezoeken aan de Groote Sociëteit gingen de gesprekken meestal over de oorlog in ons buurland. Soms ontaardden deze gesprekken in felle discussies over of de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden al dan niet betrokken zou raken bij de oorlog. De echte optimisten geloofden zelfs dat de afgezette Franse Koning Lodewijk XVI in ere hersteld zou worden. Het in Maastricht gestationeerde Korps Mineurs en Sappeurs was onder toezicht van militaire ingenieurs bezig met het versterken van de vestingwerken rond de stad, waarbij de infanterie regelmatig moest helpen. Nu waren de grenadiers bijna blij als ze gingen marcheren of exercitie kregen, ze hoefden dan tenminste niet aan de vestingwerken te werken. In mijn vrije tijd slenterde ik nog steeds graag met Willem en Jan door de drukke straten van Maastricht, waar we dan wat poffertjes aten bij een van de bolle buisjes bakkers, een pot bier dronken bij onze favoriete herberg Den Helm (op de hoek Vrijthof-Helmstraat), of een voorstelling bijwoonden in de Schouwburg (hoek Bredestraat-Onze Lievenvrouwenplein). Willem bracht ook veel tijd door bij mijn ouders thuis en at regelmatig mee. Af en toe ging ik eens praten met onze bataljonschirurgijn-majoor Lingius om mijn kennis van wondzorg op te frissen.

De oorlog van de Franse revolutionairen werd na hun overwinning bij Jemappes op 6 november nog succesvoller. Ze wisten nu heel Oostenrijks Nederland te bezetten. De oorlog kwam nu dichtbij, maar de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden bleef nog buiten de oorlog. Maar op 21 januari 1793 veranderde dit allemaal. Op die dag werd Koning Lodewijk XVI door de Franse revolutionairen in Parijs onthoofd. Hierdoor sloten Spanje, Groot-Brittannië, Portugal, Napels en de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden een coalitie om te strijden tegen het revolutionaire Frankrijk. Frankrijk reageerde hierop door op 1 februari de oorlog te verklaren aan de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en Groot-Brittannië. Het Franse revolutionaire leger rukte langs de Maas en de kust op tegen de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Op 6 februari verschenen Franse troepen onder bevel van luitenant-generaal de Miranda bij Maastricht en op 16 februari vielen de Franse troepen onder bevel van generaal Dumouriez Staats-Brabant binnen vanuit Antwerpen.

Bij Maastricht slaagden de Fransen erin om met 15.000 man de stad te omsingelen, en op 21 februari begonnen ze met het aanleggen van belegeringsloopgraven. Het garnizoen van Maastricht werd naar de vestingwerken gestuurd en de grenadierscompagnieën werden op strategische

Huwelijk

Nadat het bataljon op de Brink was uitgetreden, mijn paard gestald was en ik afscheid had genomen van luitenant-kolonel van Sandick, ging ik rechtstreeks naar de woning van familie Jordens. Maria was niet thuis, ze was die dag in Zwolle met een aantal vriendinnen. Mevrouw Jordens nodigde me uit om een kop thee met haar te drinken. Ik vertelde een beetje over de steden waar ik geweest was. Opeens begon mevrouw Jordens over Maria te praten. Ze vertelde me dat zij en haar man voorstanders waren van een redelijk vrije opvoeding. Ze vonden altijd dat hun kinderen zelfredzaam moesten zijn, een goede ontwikkeling moesten hebben en hun eigen keuzes moesten maken over hun toekomst. Maria was altijd een leergierig kind geweest met een sterke eigen wil. Ze trok zich niet veel aan van de meningen van anderen en koos haar eigen pad. Ze had zich wel eens zorgen gemaakt over Maria omdat vriendjes nooit lang bleven, omdat ze niet goed om konden gaan met haar zelfstandigheid en eigenzinnigheid. Ze wilde nog iets zeggen, maar toen ging de voordeur open en mevrouw Jordens stopte met haar verhaal. Maria kwam de kamer in, en toen ze me zag, kwam ze meteen op me af, ging op mijn schoot zitten en kuste me vol op mijn mond. Ik gaf haar de drie cadeautjes en vertelde waar ik ze gekocht had. Nu stelde Maria me geen vragen over de veldtocht, en ze vertelde over haar dag met haar vriendinnen. Toen haar moeder even weg was, zei ze dat ik niet boos moest worden, maar dat ze ondertussen ook naar een woning gezocht had, en dat er in dezelfde straat als de woning van haar ouders een mooi pand beschikbaar was. Ik was even verbaasd, maar moest een glimlach onderdrukken, want dit was onder andere waarom ik verliefd was geworden op Maria.

De volgende dag ging ik samen met Maria kijken in de woning aan de Papenstraat 12. De makelaar leidde ons door de kamers van de woning en vertelde dat de huur vierhonderddrieënveertig gulden per jaar was, een bedrag dat ik met mijn majoorssalaris kon betalen. Voor mij maakte het niet zoveel uit waar ik zou wonen. Ik vond het belangrijk dat Maria gelukkig zou worden in de woning. Na de rondleiding gingen Maria en ik wat drinken in Stadswijnhuis De Steerne en bespraken het huis. Maria was enthousiast, en dat was voor mij voldoende. De dag erna maakte ik een afspraak met de makelaar en tekende het huurcontract. Maria en ik hadden ondertussen ook een huwelijksdatum afgesproken, namelijk in mei, want dan hadden we tijd om de woning naar onze smaak in te richten. We stuurden ook al de uitnodigingen voor het huwelijk de deur uit naar onze familie, kennissen en vrienden. In onze woning liet Maria de muren decoreren met lichte kleuren zoals lichtblauw, wit, violet en natuurlijk lambrise-